

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ
СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ**

73014, м. Херсон, вул. Лютеранська, 4

**ПОВІДОМЛЕННЯ
про підозру**

місто Миколаїв

«11» січня 2024 року

Слідчий групи слідчих у кримінальному провадженні – слідчий відділу розслідування злочинів, учинених в умовах збройного конфлікту СУ ГУНП в Херсонській області Григорович Іван Володимирович, розглянувши матеріали досудового розслідування, внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за №22023230000000282 від 19 травня 2023 року за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 438 КК України, встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ч. 4 ст. 22, ч. 2 ст. 36, п. 6 ч. 1 ст. 40, ст.ст. 42, 111–112, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Чернова Дениса Вікторовича, 27.11.1985 року народження, уродження Станиці Дніпровської, Тимашівського району, Краснодарського краю, російської федерації, громадянина російської федерації, військовослужбовця, а саме: рядового 126-тої окремої бригади берегової оборони 22 Армійського корпусу Берегових військ ВМФ Південного військового округу зє рф (військова частина 12676), який зареєстрований та проживає за адресою: вул. Степова, 46, кв. 5, Станиця Дніпровська, Тимашевський район, Краснодарський край, російська федерація, раніше не судимий,

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого **ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 438 КК України** – тобто в жорстокому поводженні з цивільним населенням, посяданому з умисним вбивством, вчиненим за попередньою змовою групою осіб.

**Фактичні обставини кримінального правопорушення,
у вчиненні якого підозрюється Чернов Д.В.:**

З 19 лютого 2014 року представниками російської федерації (далі – рф)

розпочато збройне вторгнення збройних сил рф (далі – зс рф), приховане твердженням керівників рф про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту рф та іншими підрозділами зс рф здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечивши військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, 18 березня 2014 року оголосила про офіційне включення Криму до її території.

Одночасно із цим, протягом березня та на початку квітня 2014 року, під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та зс рф представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих російською федерацією, взяли під контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. 07 квітня 2014 року в м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі за текстом – «ДНР»), а 27 квітня 2014 року в м. Луганську – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі за текстом – «ЛНР»), у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і по теперішній час.

Внаслідок військових дій у період з травня по серпень 2015 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Датою початку тимчасової окупації російською федерацією окремих територій України є 19 лютого 2014 року. Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими російською федерацією з 20 лютого 2014 року. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими російською федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією російської федерації) починаючи з 7 квітня 2014 року, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

Надалі, 24 лютого 2022 року президент рф путін в.в. оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, зс рф, інші збройні формування рф та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку рф, Білорусі та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об'єктів по всій території України.

Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», у зв'язку з військовою агресією рф проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» постановлено введення в Україні воєнного

стану із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, який у подальшому неодноразово продовжувався та діє на теперішній час.

З того моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою рф, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Висновку 300 (2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії російської федерації проти України», п.п. 17, 18 Наказу від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» (Україна проти рф) та ін.)».

Відповідно до ст. 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці Конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, із 19.02.2014 до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією рф проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

Водночас, відповідно до Конвенції про захист цивільного населення під час війни, підписаної у м. Женеві 12.08.1949, учасниками якої є, зокрема, Україна та Російська Федерація (далі за текстом – Конвенція), сторони домовилися, що з особами, які не беруть активної участі в бойових діях, у тому числі з особами зі складу збройних сил, що склали зброю, а також із тими, хто «hors de combat» унаслідок хвороби, поранення, затримання чи з будь-якої іншої причини, поводяться гуманно, без будь-якої ворожої дискримінації, причиною якої слугують раса, колір шкіри, релігія чи вірування, стать, походження чи майновий стан чи будь-які інші подібні критерії.

Із цією метою є забороненими й забороняються забороненими будь-коли та будь-де такі діяння стосовно зазначених вище осіб:

а) насилля над життям й особистістю, зокрема всі види вбивств, завдання каліцтва, жорстоке поводження й тортури;

б) захоплення заручників;

с) наруга над людською гідністю, зокрема образливе та принизливе поводження;

д) засудження та застосування покарання без попереднього судового рішення, винесеного судом, який створено належним чином і який надає судові гарантії, визнані цивілізованими народами як необхідні (стаття 3 Конвенції).

Відповідно до положень ст. 27 Конвенції особи, що перебувають під

захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

З урахуванням положень стосовно здоров'я, віку та статі, сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, має право поводитися з усіма ними однаково, без жодної дискримінації, зокрема стосовно раси, релігії або політичних переконань.

Статтею 29 Конвенції передбачено, що сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

Згідно зі ст. 32 Конвенції Високі Договірні Сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові дослідження, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поведження з боку як цивільних, так і військових властей.

Відповідно до ст. 147 Конвенції заборонено вбивство, тортури або нелюдяне поведження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричиняють великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю.

Статтею 43 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 8 червня 1977 року (далі за текстом – Протокол I або Додатковий протокол I) передбачено, що збройні сили сторони, що перебуває в конфлікті, складаються з усіх організованих збройних сил, груп і підрозділів, що перебувають під командуванням особи, відповідальної перед цією стороною за поведінку своїх підлеглих, навіть якщо ця сторона представлена урядом чи властями, не визнаними супротивною стороною. Такі збройні сили підпорядковані внутрішній дисциплінарній системі, яка, поряд з іншим, забезпечує дотримання норм міжнародного права, застосовуваних у період збройних конфліктів.

Особи, які входять до складу збройних сил сторони, що перебуває в конфлікті (крім медичного і духовного персоналу, про який ідеться у статті 33 Третьої конвенції, є комбатантами, тобто вони мають право брати безпосередню участь у воєнних діях.

Статтею 44 Конвенції (Протокол I) передбачено, що для сприяння посиленню захисту цивільного населення від наслідків воєнних дій комбатанти зобов'язані відрізняти себе від цивільного населення в той час, коли вони беруть участь у нападі або у воєнній операції, що є підготовкою до нападу. Однак у зв'язку з тим, що під час збройних конфліктів бувають такі ситуації, коли через характер воєнних дій озброєний комбатант не може відрізнити себе від цивільного населення, він зберігає свій статус комбатанта за умови, що в таких

ситуаціях він відкрито носить свою зброю.

Крім того, відповідно до ст. 48 Протоколу I, для забезпечення поваги й захисту цивільного населення та цивільних об'єктів сторони, що перебувають у конфлікті, повинні завжди розрізняти цивільне населення й комбатантів, а також цивільні й воєнні об'єкти та відповідно спрямовувати свої дії тільки проти воєнних об'єктів.

Також, статтею 51 Протоколу I визначено, що цивільне населення й окремі цивільні особи користуються загальним захистом від небезпек, що виникають у зв'язку з воєнними операціями. З метою здійснення цього захисту, на доповнення до інших застосовуваних норм міжнародного права, за всіх обставин слід додержувати таких норм.

Підпунктом а.1) п. 2) ч. 2 ст. 75 Протоколу I визначено, що заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів, насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема вбивство.

Також, згідно з п. а) ч. 3 ст. 85 Протоколу I перетворення цивільного населення або окремих цивільних осіб на об'єкт нападу розглядаються як серйозні порушення цього Протоколу, коли вони вчиняються навмисне на порушення відповідних положень цього Протоколу і є причиною смерті або серйозного тілесного пошкодження чи шкоди здоров'ю.

У результаті збройної агресії рф проти України майже вся територія Херсонської області з 24 лютого 2023 року знаходилась під окупацією зс рф. Починаючи з липня місяця до 11 листопада 2022 року, Збройними силами України звільнено (деокуповано) частину території Херсонської області, яка знаходиться на правобережжі річки Дніпро.

Водночас залишаються окупованими території Генічеського та Скадовського районів, у тому числі село Нова Збур'ївка, а також частково окупованими територія Каховського та Херсонського районів, що розташовані на лівобережжі річки Дніпро.

Встановлено, що з 24.02.2022 у повномасштабному вторгненні Росії до України беруть участь різні військові підрозділи зс рф, зокрема і частини 126-тої окремої бригади берегової оборони 22 Армійського корпусу берегових військ ВМФ Південного військового округу зс рф (далі – 126-а оббо 22 АК).

У невстановлений досудовим розслідуванням час та дату, але не пізніше травня 2023 року, у складі в/ч №12676 126-ї оббо 22 АК проходили службу та брали активну участь у військових діях проти України військовослужбовці зс рф Чернов Денис Вікторович, 27.11.1985 року народження, та Турко Ігор Іванович, 15.02.1975 року народження.

Чернов Д.В. та Турко І.І. відкрито носили автоматичну зброю, формений одяг та спорядження, які приналежні військовим рф, тобто відповідно до ст. ст. 43, 44 Протоколу I були комбатантами та зобов'язані додержуватись норм міжнародного права, застосовуваного в період збройного конфлікту.

Як наслідок, 9 травня 2023 року Чернов Д.В. за попередньою змовою з Турко І.І., перебуваючи в окупованому с. Нова Збур'ївка, Скадовського району,

Херсонської області, умисно, тобто усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, порушуючи ст.ст. 32, 147 Конвенції, ст.ст. 48, 75, 85 Протоколу I вчинили жорстоке поводження з цивільною особою, шляхом нанесення ударів, та її умисне вбивство.

Так, 09.05.2023 близько 12.00 (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), військовослужбовці 126-ї оббп АК Чернов Денис Вікторович, 27.11.1985 р.н., та Турко Ігор Іванович, 15.02.1975 р.н., перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, кожен будучи озброєним автоматичною зброєю – автоматом Калашнікова (АК), модифікація досудовим розслідуванням не встановлена, за попередньою домовленістю між собою, незаконно проникли на територію домоволодіння за адресою: Херсонська область, Скадовський район, с. Нова Збур'ївка, вул. Шевченка, 4, де проживав потерпілий Максименко Олександр Олексійович, 10.04.1959 р.н., який у складі Збройних Сил чи інших збройних формувань України не перебував, жодної зброї не мав, участі у бойових діях не брав, тобто був особою, яка підпадає під захист ст. 4 Конвенції, як громадянин України, котрий не бере активної участі у бойових діях та опинився в ході окупації під владою сторони конфлікту (російської федерації).

У цей час Максименко О.О. вийшов зі свого будинку на подвір'я, після чого Чернов Д.В. та Турко І.І., реалізуючи свою попередню змову, в порушення положень ст.ст. 32, 147 Конвенції, та ч. 1 ст. 48, п.п. а) 1) п. 2) ч. 2 ст. 75, п. а) ч. 3 ст. 85 Протоколу I, діючи умисно, під приводом безпідставних звинувачень у тому, що син потерпілого начебто служить у Збройних силах України, почали наносити останньому хаотичні удари руками та ногами по обличчю та тулубу. Побиття потерпілого тривало близько 15 хвилин, доки Максименку О.О. не вдалося самотужки вирватись та забігти до свого будинку, намагаючись знайти безпечне місце.

Після цього, Чернов Д.В. за попередньою змовою з Турком І.І., з мотивів, які достовірно не встановлені в ході досудового розслідування, переслідуючи спільний прямий умисел, направлений на протиправне позбавлення життя Максименка О.О., усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання у вигляді смерті потерпілого, забігли за останнім в будинок та зачинили за собою двері, залишившись з потерпілим наодинці. Знаходячись в одній із кімнат будинку за адресою: Херсонська область, Скадовський район, с. Нова Збур'ївка, вул. Шевченка, 4, військовослужбовці зі рф Чернов Д.В. та Турко І.І. здійснили понад 10 пострілів з автоматичної зброї - автоматів Калашнікова (АК), точна модифікація зброї та кількість пострілів досудовим розслідуванням не встановлені, у бік Максименка О.О., в результаті чого останньому заподіяно тілесні ушкодження у вигляді вогнепального кульового паскрізного поранення голови з ушкодженням головного мозку, двох вогнепальних поранень грудної клітини з ушкодженням серця, які відносяться до тяжких тілесних ушкоджень від яких настала смерть потерпілого 09.05.2023 у невстановлений досудовим розслідуванням час.

Отже, військовослужбовці 126-ї оббп 22 АК Чернов Д.В. та Турко І.І.,

діючи за попередньою змовою між собою, вчинили порушення законів та звичаїв війни, які полягали у жорстокому поводженні з цивільною особою, яка перебувала під захистом, шляхом нанесення ударів, та її умисному вбивстві, чим грубо порушили вимоги ст.ст. 32, 147 Конвенції, та ч. 1 ст. 48, п.п. а.1) п. 2) ч. 2 ст. 75, п. а) ч. 3 ст. 85 Протоколу I.

Таким чином, Чернов Денис Вікторович, 27.11.1985 року народження, підозрюється в жорстокому поводженні з цивільним населенням, поєднаним з умисним вбивством, вчиненими за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 438 КК України.

Слідчий відділу розслідування злочинів,
вчинених в умовах збройного конфлікту,
СУ ГУНП в Херсонській області
майор поліції

 Іван Володимирович ГРИГОРОВИЧ

ПОГОДЖЕНО

Старший групи прокурорів
у кримінальному провадженні,
прокурор відділу процесуального керівництва
та підтримання публічного обвинувачення
управління протидії злочинам, вчиненим
в умовах збройного конфлікту, Херсонської
обласної прокуратури

 Павло Григорович МОШКОВСЬКИЙ